

日本文化友の会

冬

JKY TALVI-87

Viisirivisiä päiväkirjamerkintöjä

Oheisia runoja ei ole kirjoitettu tankoiksi sanan varsinaisessa merkityksessä, ja epäilemättä niistä puuttuukin se oivallus, joka tekee japanilaisesta tankasta oman omintakeisen kirjallisen lajinsa. Pikemminkin nämä ovat ehkä tanka-mittaan istutettuja ajatelmia, jotka ovat luonnostaan tuntuneet sopivan tähän muotoon, sen kummemmin japanilaista ilmaisutapaa ja henkeä tavoittelematta.

Alkusysäys näiden kirjoittamiselle tuli JKY:n jäsenlehestä keväällä 1984, jolloin julkaistiin kooste lukijoiden kirjoittamista tankoista. Se herätti mielenkiinnon, ja ennen pitkää sai ajatukset raksuttamaan viiden ja seitsemän tavun jaksoissa.

Aiheet ovat kirjoittajalle läheisiä. Ensimmäiset runot syntyivät heti kohta tuoreessa muistissa olleen Japanin-matkan jälkeen. Niitä seuranneet saivat aiheensa menneiden vuosien selailusta: sieltä täältä nousi kuvia, jotka pukeutuivat tähän lyhyeen mittaan. Luonnonläheiset ajatelmat sijoittuvat tutuksi tulleeseen paikkaan: kaislikon rajaamaan saareen ja järvimaiseen sen ympärillä - ja talvella samaan maisemaan lumen peittämänä. Näkymä on erilainen joka päivä; niin myös sen herättämät mielikuvat. Syntyneet runot ovat siten tuokiokuvia, joihin sisältyy eletty hetki.

Ja sitten on kokonaan toisenlaisten tuokioiden esiinnostamia ajatuksia, jotka eivät mitenkään kytkeydy näihin maisemiin. On asioita, jotka askarruttavat; on niitä, joista on hyvä mieli päivän päättyessä. Molemmat ovat löytäneet tiensä paperille. - Välttämättä ne eivät ole laajempaan käyttöön soveltuvia, mutta eivät toki sellaisiksi tarkoitettujakaan. - Hetken pusertaminen sanalliseen muotoon on joka tapauksessa ollut iloa tuottavaa.

Harri Markkula

Mikä rauhoitti
levottoman mieleni?
Hiljainen ilta,
puun oksistossa tuuli,
rakkaan ihmisen ääni.

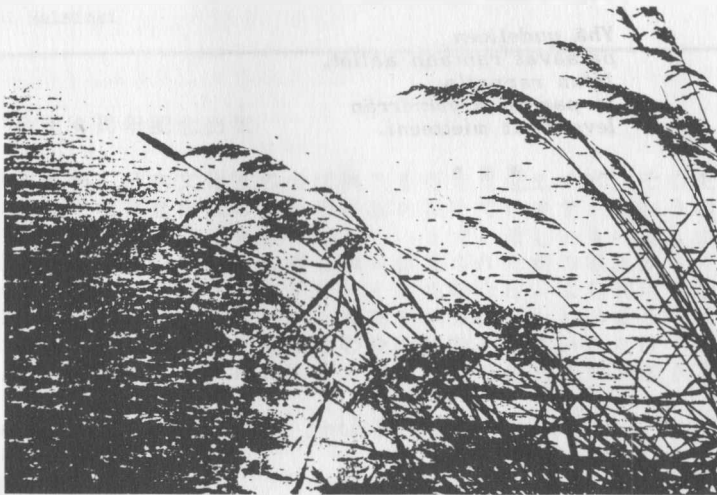
Illaksi tyyntyy
tuulinen järvenselkä.
Katselen ulos:
peilityyni pinta on
kuin mielen kuvajainen.

* * *

Mieleeni nousee
tutunomainen kuva:
aamun usvalta
ei voi erottaa kuinka
heijastuu veteen saari.

Hetkeksi vain
piirtyi näkyviin purje.
Mielessä muisto
lähellä kuin eilinen:
onko siitä jo vuosi?

* * *

Kuva kirjoittajan

*Että pystyinkin
kieltäytymään kutsusta.
Minä vanha mies:
eihän minulla ollut
edes kunnon estettä.*

** * **

*Tämä elämä
kuin kuun hopeinen silta
salmen ylitse:
seuraavassa hetkessä
sitä ei enää ole.*

*Yhä uudelleen
palaavat rantaan aallot.
Vuotemme täällä:
jalanjäljet hiekassa
jota aallot pyyhkivät.*

** * **

*Mieli levoton
kuin väsymättä rantaan
lyövät vaahtopäät.
Joskus tyyntyvät vedet
milloin asettuu mieli?*

*Kipeät muistot
eivät enää kosketa
kuin joskus ennen.
Huomaamatta kasvoi puu
vai minäkö vanhenin?*

*Yhä uudelleen
palaavat rantaan aallot.
Istun rannalla
ja paremmin ymmärrän
levottomat mietteeni.*

** * **

Siitä on aikaa
kun näimme, kuinka kukkii
vuorten luumupuu.
Nyt on syksy pitkällä:
meille jäivät vain muistot.

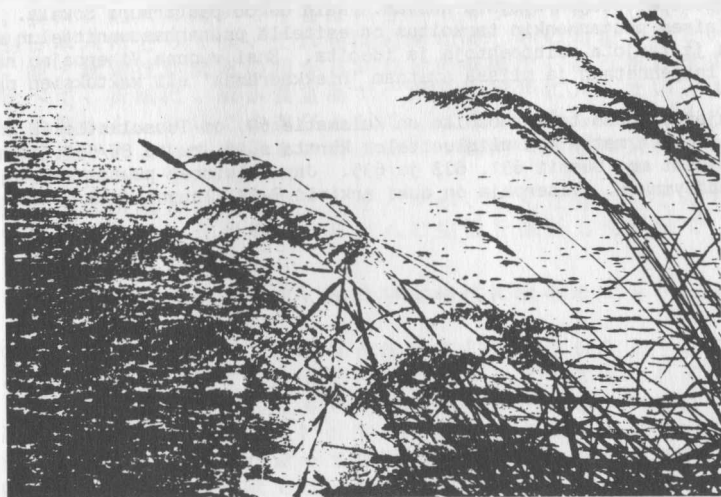
* * *

Lunta putoilee
raskaina hiutaleina
jää puihin kiinni.
Mieleni, äsken musta
vähä vähältä seestyy.

Lumen painosta
taipuvat männyn oksat.
Kuinka kertoisin
niistä sinulle, joka
olet kaukana täältä?

Lumi peittelee
kulkijan jalanjäljet.
Salassa toivon:
sataisipa lunta myös
menneisyyteni ylle.

* * *

JAPANILAINEN PUUTARHA VANTAALLA

Vantaalla toimivan kauppapuutarha Viherpajan näyttelytiloissa avattiin huhtikuussa japanilainen puutarha. Ideoijana on ollut puutarhuri Harri Sokala. Puutarhaa ei ole paljon mainostettu, silti kävijöitä on syyskuun alkuun mennessä ollut jo noin 15 000. Japanilainen puutarhasuunnittelu on hyvin arvostettua ja suunnittelutyyläjä on useita. Vantaan puutarhassa on yhdistetty 4-5 erilaista tyyliä. Puutarhan suunnittelu ja rakentaminen kesti vuoden. Suunnitteluvaiheessa Harri Sokala kävi Kiotossa tutustumassa yli sataan puutarhaan. Puutarhan kaikki kasvit ovat japanilaisia, vaikka ne onkin Japanin vientirajoitusten takia jouduttu hankkimaan Euroopasta. 500 neliön puutarhan keskelle on pystytetty teehuone ja koko tila on yksityisten ja yritysten vuokrattavissa. Puutarhan ilmastoa ohjaa tietokone ja näin saadaan aikaan vuodenaikojen vaihtelu.

Meillä Suomessa ei vielä uhrata kovin paljon varoja pihojen eikä puutarhojen suunnitteluun. Aikaisemmin suomalainen pystytti talonsa metsään, aidon luonnon keskelle, eikä kaivannut eikä tarvinnutkaan suunniteltua pihaa. Nykyisin taas itse talon rakennuskustannukset ovat jo niin korkeat, ettei varoja useinkaan enää riitä ympäristön kaunistamiseen. Elintason noustessa ihmisillä on kuitenkin enemmän varoja ja kiinnostusta asuinympäristönsä kunnostamiseen ja suunnittelupalvelujen kysyntä kasvaa. Näin uskoo puutarhuri Sokala. Tämän japanilaisen puutarhankin tarkoitus on esitellä puutarhasuunnittelun mahdollisuuksia ja tarjota vaihtoehtoja ja ideoita. Ensi vuonna Viherpajan näyttelytiloja laajennetaan ja niissä avataan 'hiekkakerämaa' eli kaktuksien näyttely.

Viherpajaan, jonka tarkka osoite on Kuismatie 69, on Tuusulantieltä noin puolen kilometrin matka (puhelinluettelon kartta s.46, ruutu 88/55). Tuusulantietä ajavat mm. bussit 631, 633 ja 635. Japanilaiseen puutarhaan on 5 mk:n sisäänpääsymaksu. Viherpaja on auki arkisin 8-19, lauantaisin ja sunnuntaisin 9-17.

KULTURBESUNKEJA

KENDO

Kendon ajotus on totuttaa ihmisluonne kuriin kotanan (miekan) periaattein,

Kendon harjoituksen tavoite on:

Kehittää spyykkistä ja fyysistä minää,
kasvattaa voimakas tunne,
ja oikean ja virheettömän harjoittelun avulla
ponnistella kendon taiteen kehittämiseksi;
pitää arvossa kohteliaisuutta ja kunniallisuutta,
seurustella muiden kanssa vilpittömästi,
ja harjoittaa jatkuvasti itsensä kehittämistä.
Näin ihminen oppii
rakastamaan maataan ja yhteiskuntaa,
vaikuttamaan kulttuurin kehitykseen
ja edistämään rauhaa ja hyvinvointia
kaikkien ihmisten kesken.

Zen-Nippon Kendo Remmei (Japanin kendoliitto)

Miekan Tien kehitys

Kendon kehitys nykyiseen muotoonsa on tapahtunut Japanin historian mukana vuosisatojen kuluessa. Kertomuksen mukaan jo ensimmäisellä maahantunkeutuneella jumalalla oli mukanaan miekka.

Japanin varhaisen historian tutkijat ovat väittäneet, että alkujaan miekkailussa on erotettavissa kolme eri vaihetta: joko-ryu (varhainen vaihe), chuko-ryu (keskivaihe) ja shinto-ryu (uusi vaihe), joista kehittyi ensimmäinen varsinainen tyyli, Kunimatsu no Mahito-ryu. Mahito ei ole oikea nimi, mutta tätä aikaista miekkailutekniikan tyyli-suuntaa ollaan tähän päivään asti kutsuttu tällä nimellä. 400-luvulta on ensimmäinen maininta bokkenin (kovasta puusta miekan muotoon ja kokoon tehty miekka) käytöstä aseena.

Keisari Kammu rakennutti Kiotoon v. 782 Butokuden-nimisen harjoitus-hallin, jossa vielä tänäänkin harjoitellaan joka päivä. Tuona aikana perustettiin samurailuokka ja sotataidon opiskelusta tuli ylhäisten korkein opiskelumuoto. Monituntisissa harjoituksissa käytettiin oikeita miekkoja. Jokainen halusi kerran olla dojon (harjoitussali) mestaria vastassa ja koetella taitojaan hänen kanssaan. Niinpä samurain täytyi olla henkisesti valmis kohtaamaan kuolema minä hetkenä tahansa.

Ehkä kuuluisin ja kendon kannalta merkittävin Japanin samuraista on Miyamoto Musashi (1584-1645), joka omisti koko elämänsä miekan tielle. Jo 13-vuotiaana hän tappoi miehen kaksintaistelussa ja lähti 16-vuotiaana kiertämään maata. Käyden sotaa ja otellen voittamattomana kymmeniä taisteluita sekä zenia harjoittaen hän noin 50-vuotiaana asettui paikoilleen. Hän oli saavuttanut sen ymmärryksen, jota oli lähtenyt etsimään. Sitten hän omistautui opettamiselle ja maalaamiselle. Perinnöksi Musashi kirjoitti "Go Rin no Sho" -kirjan, jota japanilaiset liikemiehetkin tänä päivänä käyttävät ohjeenaan. Huomattava on myös Musashin kehittämä kahden miekan tekniikka, jossa pitkä miekka (daito) on oikeassa kädessä tekemässä ensimmäisen iskun kun vasemman käden lyhyempi miekka seuraa tekemällä viillon tai piston. Tämä oli täysin ennennäkemätön tekniikka ja se tuli suureksi haasteeksi vastustajille.

Kendo tänään

Kendokan varustukseen kuuluvat keigaki (takki) sekä hakama (hausuha-me) joiden päälle tulee bogu (haarniska). Haarniskan osat ovat: tare (lannesuojat), do (rintakehän suojus), kote (käsisuojaus) ja men (pääsuojus). Lisäksi kendoka pukee men'in alle puuvillaisen liinan. Shinai-miekka on tehty bambusta. Aloittelijalla riittää kuitenkin shinai ja verryttelypuku harjoitteluun.

Japanissa koulut voivat valita liikuntatunneilla opetettavaksi joko kendon tai judon. Lähes jokaisessa koulussa toimii oma kendo-joukkue. Vuosittain käydään monia koulujen välisiä turnajaisia sekä järjestetään yhteisiä harjoituksia ja leirejä. Useille japanilaisille kendosta tulee elämäntapa. He jatkavat sen harjoittamista koko elämän ajan ja osallistuvat joko yhtiönsä tai muiden joukkueiden harjoituksiin.

Suomeen kendo tuli marraskuussa 1986 ja se toimii Kikentai-ichi-nimellä (ki=harmoninen energia, ken=miekka, tai=ruumis, ichi=ykseys). Leirejä on pidetty neljä ja niissä on ollut opettajia sekä Saksasta että Japanista. Yhdistyksellä on jäseniä Helsingissä, Turussa ja Porvoossa. Helsingin ryhmässä on jäseniä noin kaksikymmentä ja sen opettajana on Uematsu-sensei, 5. dan.

Tällä hetkellä harjoitukset pidetään Helsingissä Äshöjdenin koululla, Sturenkatu 6 sunnuntaisin klo 14-16. Harjoituksia on myös joskus viikolla. Jokainen kendosta kiinnostunut on tervetullut seuraamaan harjoituksia. Lähempiä tietoja saa Minna Lehmustolta (p. 719444) tai Kare Pohjavirralta (iltaisin p. 553587).

Minna Lehmusto

Piirroksat: Leslie Quagraine

("Go Rin no Sho" on ilmestynyt Victor Harrisin selityksin varustettuna laitoksesta suomennettuna, Otava 1983.)

HAJASÄVELIÄ JAPANIN-MATKALTA

25.3.1986 suuri unelmani toteutui kun lentokone laskeutui Tokion Naritan lentokentälle. Muutaman tunnin jännittyneen odotuksen jälkeen lensin englantilaisella koneella edelleen Osakaan Itamin lentokentälle. Minua olivat vastassa Akira ja Hana Tsukiji. Heidän ainoa paikansa Yasushi on opiskellut Tampereen yliopistossa taloustieteitä ja hän asuu tällä hetkellä Helsingissä. Tapasin Yasushin ensimmäisen kerran Tampereen Suomalais-Japanilaisen Yhdistyksen tilaisuudessa ja sen jälkeen hän on vierailut usein kotonani. Hänen vanhempiaan en ollut tavannut aikaisemmin, mutta olimme olleet kirjeenvaihdossa neljä vuotta ja myös soittaneet toisillemme.

Matkalla Tsukijien kotiin kävimme ravintolassa - istuimme japanilaisittain pöykillämme ja söimme puikoilla sushia. Perheen kotona ilta kului Suomen terveisiä kertaen. Talon puutarhassa kukkivat jo orvokit, annansilmät ja petuniat. Kirsikat eivät vielä kukkineet - kevät oli kuukauden myöhässä.

Seuraavien päivien aikana tutustuin isäntäväkeni opastuksella Naraan ja Kiotoon. Kävimme tempeleissä, pyhäköissä ja vanhoissa linnoissa. Puutarhat olivat todella ihastuttavia. Myöskin omakotitalot pienine puutarhoineen olivat viehättäviä.

Matkustin Shinkansen-junalla Tokioon. Matkalla sain seurakseni Nagoyasta junaan nousseen 10-vuotiaan koulupojan. Sakean sumun takia maisemia ei voinut ihailla, mutta pojan kanssa seurustellessa matka kului hyvin.

Tokion asemalle tuli vastaan ystäväni Masaaki Morikawa. Hän on kauppatieteen maisteri. Suomessa hän on opiskellut Tyrvään kotiteollisuuskoulun puutyon ylioppilaskoulun linjalla puolitoista vuotta. Kävimme kansallismuseossa Uenossa. Museon kokoelmat olivat runsaat ja mielenkiintoiset. Masaaki-sanin kotona hänen äitinsä tarjosi kuumaa, vihreää teetä. Se virkisti koleaan, sateisen ilman jälkeen.

Seuraava päivä oli sunnuntai, mutta Masaaki meni työhön Tokyu Handstavarataloon. Hän on esimiehenä puutyöosastolla, jossa myydään puutavaraa ja tehdään mittatilaustyönä muun muassa huonekaluja.

Seuraava oppaani oli arkkitehti Ryo Numajiri. Hän on opiskellut stipendiaattina arkkitehtuuria Tampereen teknillisessä korkeakoulussa. Tutustumiskohteina olivat Meiji-temppeli ja museo, Asakusan alue, parlamenttitalo, laivamuseo ja Tokio-torni. Sakean sumun takia emme päässeet kuin 150:n metrin korkeuteen.

Seuraavana päivänä kävin Masaakin sisaren Harumin kodissa. Perheessä oli neljävuotias tytär Haruka ja kaksivuotias poika Hiroyuki. Haruka-tyttö katseli minua hyvin tarkkaan, meni äitinsä luo ja sanoi: "Kunnioidettavana vieraan huusten ja silmien väri on kaunis." Tein suomalaisen pullataikinan ja paistoin pikkupullia mikroaaltouunissa.

Teeseremonia oli järjestetty lähellä olevaan teehuoneeseen. Teehuoneen tunnelma oli aito: hämärä huone, näkymä puutarhaan, teepannun kohina, suitsukkeen tuoksu.

Seuraavaksi matka vei Hokkaidolle, Asahikawaan. Lentokentällä olivat vastaanottamassa mm. apulaiskaupunginjohtaja Hirashi Suzuki, kaupungin matkailuosaston päällikkö Tadao Nakamura ja käsityökoulun johtajatar Yoshie Iwanami.

Vuosittain Tampereella käy 25-30 japanilaista vierailulla. Asahikawalaiset halusivat Tampereen ystäväkaupungikseen. Tampereen valtuusto

Hiroshi ja Eiko Suzuki sekä kirjoittaja. Kuva on otettu Tampereella.

on päättänyt, että 90-luvun alussa kaupunki nimeää ystävyyskaupungin Japanista. Toivottavasti valtuusto valitsee ystävyyskaupungiksi Asahikawan.

Olin yllättynyt Asahikawan kaupungin suurenmoisesta vastaanotosta. Kun sain tietää matkustavani Japaniin kirjoitin Asahikawaan ja kerroin tulostani. Halusin tavata Tampereella käyneitä kaupunkilaisia, mutta en osannut odottaa että vastaanotto olisi niin korkeatasoinen. Kaupunginjohtaja Kazunari Endoh oli järjestänyt vastaanoton kaupungintalolle. Amerikkalaisessa ravintolassa minulle tarjottiin lounas ja sen jälkeen sain tutustua kaupungin nähtävyyksiin. Kävimme mm. rouva Iwanamin johtamassa kudontamuseossa ja näyttelyssä, kalligrafia-koulussa, shinto-pyhäkössä ja maatalousmuseossa. Kouluilla oli parhaillaan kevätloma joten valitettavasti en päässyt seuraamaan koulun opetusta.

Illalla oli järjestetty ravintolaan tilaisuus Tampereella vierailleet japanilaisten kanssa. Ystäväni lauloivat Sibeliuksen Finlandiaa sekä suomeksi että japaniksi. Lauloimme myös suomalaisia kansanlauluja.

Ensimmäiseksi seuraavana aamuna minulla oli mahdollisuus pukeutua perinteiseen kimonoon ja peruukkiin. Tästä tilaisuudesta minulla on muistona värivalokuva. Tämän jälkeen menimme läheiseen teehuoneeseen. Kävelimme kivipolkua pitkin puutarhan läpi. Ennen teehuoneeseen menoa on tapana puhdistaa suu ja kädet juoksevilla vedellä.

Möhemmin kävimme buddhalaisessa temppelissä. Katselin erilaisia alttareita. Kohtelias opas lahjoitti minulle rukousnauhan ja Buddhan sut-

rat. Pienen lepo hetken jälkeen menimme viettämään iltaa Wasa-klubille. Siellä tapasimme Suomessa käyneitä japanilaisia. Wasa-klubi on Vaasan ja Asahikawan nuorkauppakamareiden perustama klubi. Tampereelta kävi talvella 1985 nuorkauppakamarin jäseniä mm. Tokiossa.

Saketehtaassa vierailu oli seuraavan päivän ohjelmassa. Sain tutustua myös perinteisen ja modernin taiteen museoihin.

Palasin jälleen Tokioon. Siinä sunnuntaina Masaaki-ystävälläni oli vapaapäivä ja kristittyä hän halusi mennä kirkkoon. Menimme Ikebukuron luterilaiseen kirkkoon. Jumalanpalveluksen jälkeen osallistuimme yhteiseen ateriaan kirkkoherra Ushimaru Seigoton ja seurakuntalaisten kanssa. Kirkkoherra on opiskellut papiksi Helsingin yliopistossa ja hän puhuu hyvin suomea.

Kirsikat kukkivat. Uenon laakso oli todella kaunis - suuret puut muodostivat kauniin kukkivan halvin. Kävimme katsomassa keisarin palatsia ja kävelimme Ginzalla.

Matkani oli päättyessä. Masaaki pyysi ystävänsä Takeshia saattamaan minut Naritaan menevään linja-autoon. Ehdimme juoda kupin kahvia. Hän tiedusteli, tunnenko kirjailija Auni Nuolivaaran. Kerroin tunteeni hänet. Tunnen jopa hänen tyttärensä. Takeshi kertoi, että Japanin televisiossa oli esitetty kirjailijan romaanin "Paimen, piika ja emäntä" pohjalta tehty animaatioelokuva. Hän oli pitänyt siitä. 30-luvulla lähetysaarnaja oli kertonut kirjan sisällön japanilaiselle kirjailijalle ja tämä oli kääntänyt tekstin japaniksi. Lähiaikoina on kirjasta tulossa virallinen käännös.

Viimeinen ilta Japanissa. Istun yksin Tokyu-hotellissa unahtumattomat muistot seuranani. Ystävällisyys ja huolenpito, jota sain osakseni, eivät unohdu koskaan. Muistan aina lämpimästi kaikkia Japanin ystäviäni.

Elsa Mäkelä

Rouva Iwanamin kanssa teehuoneessa.

JUNALLA O JAPANISSA

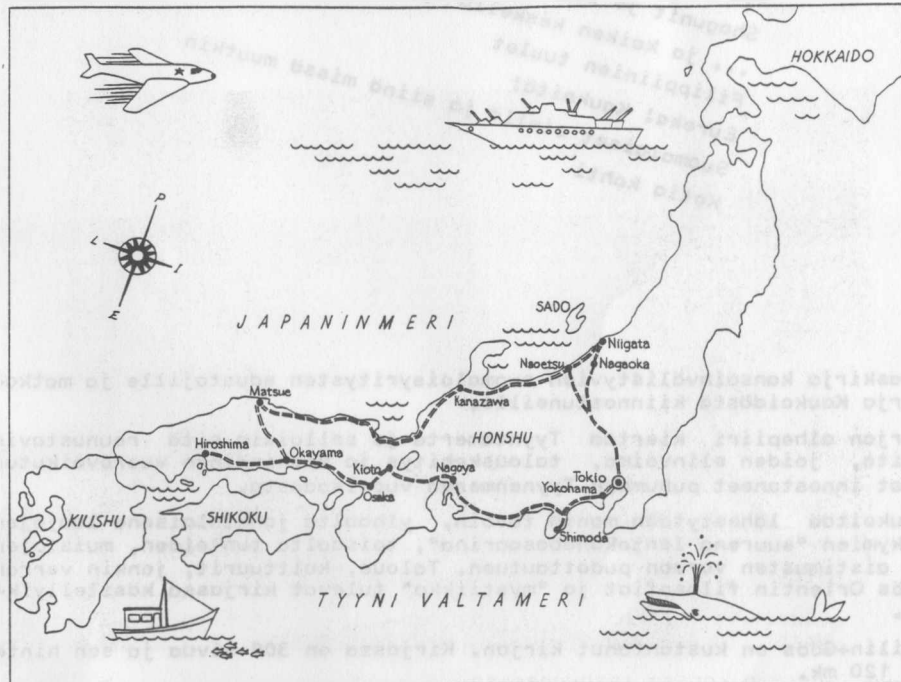
Juhani Lompola matkusti ensimmäisen kerran Japaniin nuorena televisiotoimittajana 1960-luvulla. Sittenkin 12-miljoonaisesta Tokiosta on tullut hänen kotikaupunkinsa. Juhani Lompola on tullut tutuksi Yleisradion eri uutiskanavilta, mutta nykyään hän toimii Helsingin Sanomien Kaukoidän kirjeenvaihtajana.

Me tunnemme japanilaiset autot, mutta emme tiedä, että kymmenet miljoonat japanilaiset eivät aja autoa, vaan täyttävät päivittäin junat nyytteineen, syömisineen ja juomisineen.

Näistä ihmisistä Juhani Lompolan kirjoittama kirja JUNALLA JAPANISSA kertoo. Kirjassa matkustetaan kaikenlaisilla junilla, monenlaisilla reiteillä ja kerrotaan tavallisista ihmisistä ja monista mielenkiintoisista paikoista.

Kirjan lopussa ajetaan myös Tokiota kiertävää junalinjaa pitkin, pysähtytään sen tärkeimmillä asemilla ja kerrotaan, mitä asemien ympäristöstä löytyy.

Kirjayhtymän kustantamassa kirjassa on 150 sivua ja sen hinta on 108 mk. Kirjoittajan ottamia valokuvia on runsaasti.

PASI RUTANEN

Auringonnousun tuolla puolen

Tyynimeri
Mannerheimintieltä Silkkitielle
Tiikerit ja lohikäärmeet
Idän ja Lännen rendez-vous
Balilta Manilaan
Preeriakuunareiden vanavedessä
Shogunit ja liituraidat
... ja kaiken keskellä Tyyni valtameri...
Filippiinien tuulet
Eureka! Kaukoita!
Suomalaiset siellä ja siinä missä muutkin
Kotia kohti

Opaskirja kansainvälistyvien suomalaisyritysten edustajille ja matkakirja Kaukoidästä kiinnostuneille.

Kirjan aihepiiri kiertää Tyynämerta ja sellaisia sitä reunustavia maita, joiden elinvoima, talouskehitys ja keskinäinen vuorovaikutus ovat innostaneet puhumaan Tyynenmeren vuosisadasta.

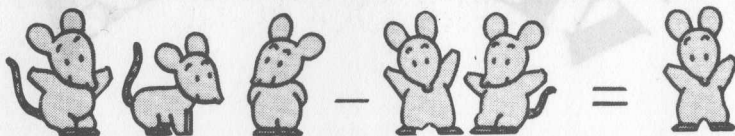
Kaukoitää lähestytään monin tavoin, ylhäältä jonkinlaisena laajojen näkymien "suurena lentokonebasaarina", toisaalta tunteiden, muistojen ja aistimusten varaan pudottautuen. Talous, kulttuurit, jonkin verran myös Orientin filosofiat ja "mystiikka" tulevat kirjassa käsitellyiksi.

Weilin+Göös on kustantanut kirjan. Kirjassa on 308 sivua ja sen hinta on 120 mk.

JAPANILAISIA KIRJOJA LAPSILLE

Kirjalito on julkaissut joukon japanilaista alkuperää olevia lasten kirjoja. Laila Niukkanen on kääntänyt tekstit englannista.

Tohru Kurihara, Hirokazu Nagano ja Chizuru Umeda ovat kuvittaneet kirjat "Kaikkialla numeroita", "Yhteiseloä", "Pikku apulaiset" ja "Leikitään". Kirjojen hinta on 34,50 mk.

Matematiikkaa voi harjoitella Ichiko Fuyunon kuvittamien kirjojen avulla. Kirjat maksavat 27.50 mk.

"Olisipa minulla..." (Nollasta kymmeneen)

"Kuinka monta?" (Yhteenlaskua)

"Laske Katariinan kanssa" (Vähennyslaskua)

"Pompomin syntymäpäivä" (Järjestysluvut ja kymmenittäin laskeminen)

Kirjat "Minä tahdon mukaan" ja "Lähdetään retkelle" on kirjoittanut Yoriko Tsutsui ja kuvittanut Akiko Hayashi. Kirjat maksavat 64 mk.

"Lähdetään retkelle"

BUDDHALAISTA VIISAUTTA

2500 vuotta sitten Gautama Buddha vaelsi Intiassa opastaen ihmisiä elämän kunnioittamiseen, tarkkaavuuden harjoittamiseen ja sidonnaisuuden kiertokulusta vapautumiseen. Neljään jaloon totuuteen kiteytyneen opetuksen pohjalta syntyivät vuosisatojen kuluessa suutrien, säännöstötekstien ja filosofisten erityisoppien laajat kokoelmat. Mietiskelymestarit sekä oppineet munkit ja nunnat kartuttivat buddhalaista kirjollisuutta kommentaareillaan, mietelmillään ja runoillaan.

Tähän antologiaan on valittu keskeisimpiä eri buddhalaisten koulukuntien ajattelua, etiikkaa, mietiskelyä ja seremonioita valaisevia kirjoituksia. Päälukujen johdanto-osissa selitetään niiden syntyä kulttuurisine taustatekijöineen. Teoksen lopussa olevat pyhien kirjojen luettelot antavat selkeän kuvan Tripitaka- ja Tipitaka-kokoelmien eli "Kolmen korin" sisällöstä.

Teoksen tavoitteena on myös yhdenmukaistaa ja täsmentää suomenkielistä buddhalaista terminologiaa, sillä toistaiseksi buddhalaisten käsitteiden kääntäminen on ollut varsin kirjavaa.

Gaudeamuksen kustantaman kirjan ovat kääntäneet ja toimittaneet René Gethöni ja Mahāpaṇṇa (Mikael Niinimäki).

Kirjassa on 259 sivua ja sen hinta on 133 mk. HYY:n opiskelijahinta on 92 mk.

KULTTUURIVINKKEJÄ

Sirpa Aulamon Jyväskylän yliopiston kirjallisuuden laitokselle tekemä pro gradu -työ käsittelee Japanin kaunokirjallisuuden suomennoksia ja kääntäjiä. Työ on julkaistu laitoksen monistesarjassa (no 33) nimellä "Japanin kaunokirjallisuuden käännökset ja kääntäjät Suomessa sekä huomioita käännöstyöstä."

ARTIKKELEITA

Leena Mantula on kirjoittanut ikebanasta KOP:n asiakaslehdessä 4/87 otsikolla "IKEBANA Mielikuvitus evääksi kukkien maailmaan".

Suomen Kuvalehden numerossa 45/87 on Arjo Piispan artikkeli "Japani avautuu tuonnille".

Yhdistyksen KIRJASTO on avoinna sopimuksen mukaan.
Soittakaa Riitta Rouhiaiselle p. 712014.

Kirjaston osoite on Neljäs linja 18 A 2 B 00530 Helsinki 53.

Kirjojen laina-aika on yksi kuukausi. Muistathan palauttaa lainaamasi kirjat!

HARRASTUSPIIRIT

KALLIGRAFIA-piiri kokoontuu lauantaina joulukuun 5. päivänä klo 11-13 Porthanian (Hallituskatu 11-13) luentosalissa 220 (2. kerros).
Opettajana on Yoko Kobayashi.
Tarkempia tietoja saa numerosta 746746.

KIELIPALLO:n tilaisuuksista saa lähempiä tietoja Juha-Petri Tyrkältä p. 883709.

SHŌGI-piirin toiminnasta voi kysyä tietoja Seisuke Okadalta.
Uusi puhelinnumero on 386150.

IKEBANA-piirin kokoontumisaikoja voi tiedustella Ravi Gunnelilta p. 555304.

おりがみ

Japanin Helsingin Suurlähetystö, Suomalais-Japanilainen Yhdistys ry ja Japanilaisen kulttuurin ystävät ry järjestivät origami-kurssit Helsingin yliopistolla 19-21.8. ja 24-26.8. Kokonaisuuteen kuului kaksi kolmen päivän alkeiskurssia ja yksi jatkokurssi.

Paperintaittoa opetti Tetsuo Matsuo ja hänen assistenttinaan oli Akio Kamimura. He esittivät myös tuottamansa 16 mm:n lyhytelokuvan, jossa kerrottiin tavallisen japanilaisperheen elämästä.

Herrat Matsuo ja Kamimura kiertävät omalla kustannuksellaan ympäri maailmaa opettamassa origamia ja kertamassa japanilaisesta kulttuurista. Tällä kerralla opettajat ovat käyneet Thaimaassa, Malesiassa, Saksan Liittotasavallassa, Sveitsissä ja Englannissa. Suomen jälkeen matka jatkuu Ranskaan, Espanjaan ja Portugaliin. Japaniin opettajat palaavat joulukuussa.

Tetsuo Matsuo ja Akio Kamimura kävivät Helsingin lisäksi Tampereella. He opettivat origamia yliopistolla pidettyjen kurssien lisäksi peruskouluissa, lukioissa ja kirjastoissa. Opetuskertoja oli kaksikymmentä ja oppilaita oli yhteensä noin 1300. Ainoastaan Saksan Liittotasavallassa oppilaita ja opetuskertoja oli enemmän kuin Suomessa.

Opettajilta kysyttiin usein miksi he haluavat opettaa juuri paperintaittoa. Kun ajattelee perinteistä japanilaista kulttuuria tulee helposti mieleen no ja kabuki. Opettaja Matsuo ei ole kovin kiinnostunut vanhasta teatteritaiteesta ja hän epäilee, etteivät nykyjapanilaisetkaan ole siitä kovin kiinnostuneita. Paperi on ollut vaikeasti saatavaa ja kallista. Tuhat vuotta sitten sitä käyttivät aateliset hovit. Nykyään kaikki japanilaiset osaavat tehdä origameja ja se on myös hyvin suosittu harrastus.

Herra Matsuo on kirjoittanut kirjeen yhdistyksellemme. Se on lähetetty Tampereelta.

Kirjeessään herra Matsuo kertoo käyneensä Suomessa 18 vuotta sitten. Opiskeluaikanaan hän matkusti peukalokyydillä Euroopassa. Helsingissä hän sai kolme ystävää: Matti Mutikaisen, Pirjo ja Kalevin. Ilotiset muistot ovat vielä tallella. Pirjo ja Kalevi ovat menneet naimisiin eikä opettaja tiedä heidän osoitettaan. Mattia yritettiin tavoittaa, mutta valitettavasti opettaja oli unohtanut hänen osoitteensa Japaniin. Puhelinluettelosta löytyi Matti Mutikaisen nimi, mutta valitettavasti hän ei ollut herra Matsuon tuntema henkilö. Opettaja haluaisi näin lehtemme välityksellä lähettää Matti Mutikaiselle terveisiä!

Kirjeessään herra Matsuo kiittää suomalaisia heidän kiinnostuksestaan ja innokkuudestaan japanilaista kulttuuria kohtaan. Hän haluaa myös kiittää tapaamiaan suomalaisia heidän ystävällisyydestään.

折り紙講座

日本大使館、フィン日協会、日本文化友の会の主催でヘルシンキ大学において折り紙講座が開かれました。講座は8月19日～21日と8月24日～28日の間で、初級コースとそれに続くコースがもたれました。講師として松尾哲郎氏、助手に上村秋男氏がはるばる日本からフィンランドを訪れました。松尾氏がフィンランド滞在の最後に、友の会に宛ててフィンランドの思い出と題した手紙を寄せてくれました。以下その全文を掲載します。

フィンランドの思い出

8月18日、18年ぶりでヘルシンキに参りました。映画と折紙による日本の紹介が目的で、すべて自費による旅行です。東南アジア4ヶ国（タイ、シンガポール、インドネシア、マレーシア）、欧州3ヶ国（西独、スイス、英国）の学校等を訪問した後、フィンランドを訪問したのですが、ヘルシンキ、タンペレにおいて、小学校、中学校、高校また大学や図書館での折紙ワークショップ等全部で20回の訪問を成功させ、のべ約1、300人の人々に映画、折紙の紹介ができました。この実績は前出の国々に比べると、西独の訪問回数26回、動員数1、600人に次いで、第2の記録となりました。

フィンランドの皆さんの御好意と折紙によせる関心の深さを実感することができました。皆さん誠にありがとうございました。

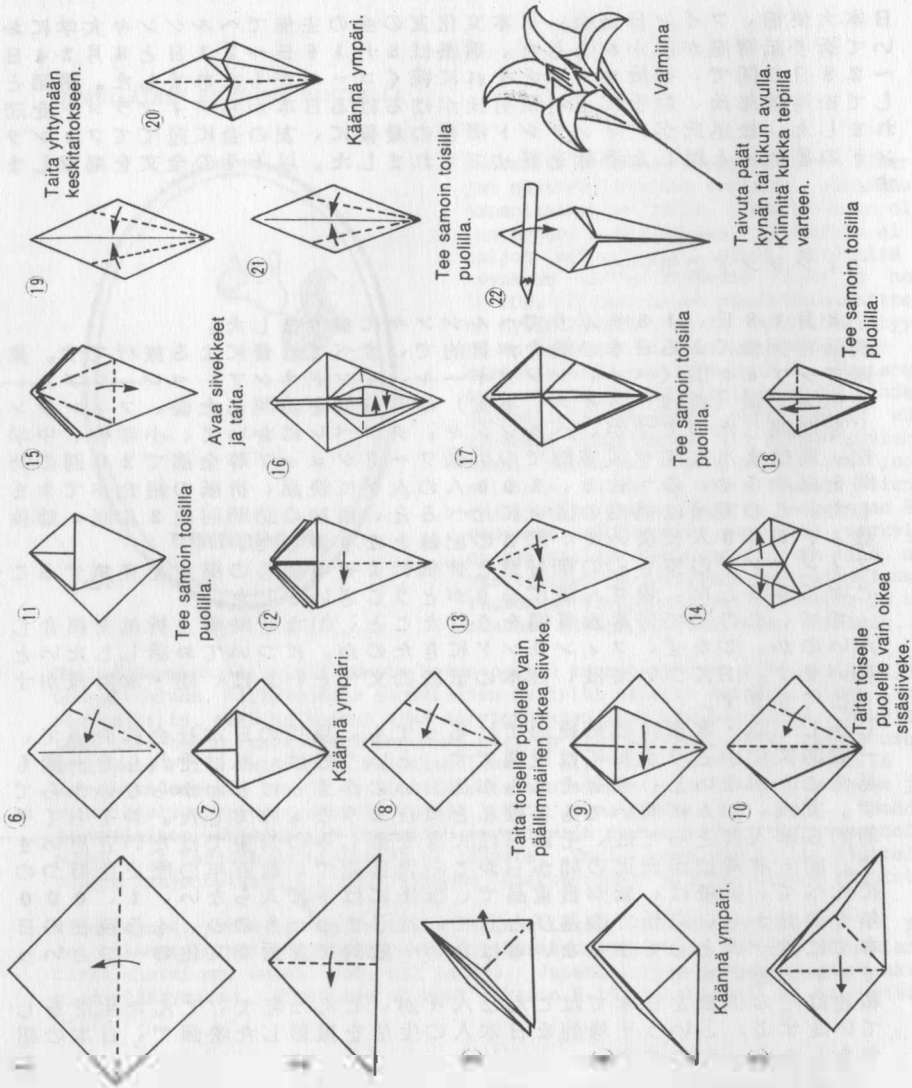
さて、この国で何故か質問をうけたこと、(1)なぜ映画と折紙を紹介したいのか。(2)なぜ、フィンランドにきたのか。についてお話ししたいと思います。(1)については、日本の伝統的文化といえ、能・歌舞伎がすぐ出てきます。

しかし、能・歌舞伎は伝統的ではあっても、現代の日本社会において、一般的文化かどうか私には疑問です。というのは、私はそれらを一度も見ることがないし、なぜそれらが面白いのかさっぱりわからないからです。友人、知人に聞いても答は私と似たようなものでした。おそらく平均的日本人にとっては、それらは大きな楽しみの対象ではないと思います。能・歌舞伎が庶民の間からおこった芸能で、数百年の歴史を持つのに比べて、折紙は、紙が貴重品で、庶民には手に入らない、1、000年もの昔から、官廷での遊びとして、はじまったものの、もろ現在の日本では誰一人として知らない者はない一般的で身近な文化の一つと聞いていいと思います。

私達はその折紙と日本ではこんな人々が、こんな町で、こんな生活をしていますよ、という平均的な日本人の生活を撮影した映画で、日本の紹介をしたかったのです。

(2)については、18年前、私は学生時代に欧州のヒッチハイク旅行をやりました。

その時、ヘルシンキで3人の友人を得ました。マッティ・ムティカイネンとビルヨとカレビです。最初に会ったマッティのところへ何日か泊めてもらい、市内を案内してもらいました。ビルヨとカレビはマッティの友達で、ビルヨの弟の部屋には大きな絵がありましたが、その絵には、富士山があり、新幹線が走っていました。彼らとの楽しい思い出が常に胸に残っていて、今回北欧では、フィンランドだけを選び訪問した訳です。

Ylläolevan kukan taitto-ohje on Kirjaliton kustantamasta origami-kirjasta "Taita paperista juhla- ja koristeita". Taitto-ohjeita on myös kirjassa "Lahjakäareita ja kortteja". Esimerkiksi Akateemisessa kirjakaupassa on englanninkielisiä ja ruotsinkielisiä origami-kirjoja (osasto 15).

そして、ヘルシンキでは残念なことに彼らには会えませんでした。
というのは、ビルヨとカレビは結婚したので、住所をかわった筈だし、マッティの住所も日本に忘れてきたからです。電話帳でマッティの名前を見た時はとてもうれしかったのですが、同姓同名の人違いでした。どなたか御存知の方はどうぞ私と上村秋男が、よろしくと言っていたとお伝えいただけませんか。
それでは皆さん、また私達はとてもいい思い出を抱いてロンドンに発ちます。さようなら。本当にありがとう。

松尾 哲郎

10-VUOTISJUHLAJULKAISU

Vuonna 1988 Japanilaisen kulttuurin ystävät ry täyttää 10 vuotta. Johtokunta on aloittanut valokuvien keräämisen JKY:n 10-vuotiskaudelta juhla-julkaisua varten. Siksiäpä johtokunta kääntyykin nyt sinun puoleesi, hyvä JKY-läinen. Löytyykö sinulta vanhoja/uusia kuvia tai negatiiveja, joita olet ottanut ollessasi JKY:n tilaisuuksissa. Jos sinulla on yksittäiskuvia mutta ei enää negatiiveja, voidaan asiasta neuvotella, mikäli haluat antaa kuvasi käytettäväksemme. Kuvat ja negatiivit palautetaan asianomaisille takaisin käytön jälkeen, mikäli he niin haluavat. Toivomme, että olette mukana rakentamassa JKY:n 10-vuotishistoriikkia.

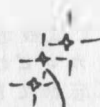
Kuvat/negat voitte lähettää osoitteeseen:

Japanilaisen kulttuurin ystävät ry
Paula Lappalainen
PL 305
00101 Helsinki

友の会 10 周年記念出版

1988年、日本文化友の会は満10周年を迎えます。そのため役員会ではこの10周年記念出版のための写真を集めています。というのは、役員会としても皆様方の目力力を必要としています。新しいものでも古いものでも結構ですが、皆様が友の会の催し物に参加された際の写真かネガがございませんか。写真はあってもネガが無いという場合は、もし利用させていただけるのでしたら御相談に応じます。写真やネガは、もし必要ならば返却致します。友の会の10年の歴史を綴るこの企画に参加していただけることを、役員一同心から期待します。写真及びネガは下記の住所までお送り下さい。

Japanilaisen kulttuurin ystävät ry
Paula Lappalainen
PL305
00101 HELSINKI

*Toulu ja Uusi Vuosi
kaksi tärkeintä juhlaamme
ovat pian käsillä.*

*Silloin syömme paljon ja
hyvää ruokaa.*

*Meiltä saat ruokatarpeita
juhliisi onnistumiseen.*

Tervetuloa ostoksille TOKYOKANiin.

E. Sovittaessa myös kotinkuljetus klo 17:n jälkeen.

日一日と寒くなってきましたが、如何お過ごしでしょうか。クリスマス、年末年始も一か月余りとなり、いろいろとお料理プランをお立てと思います。さて、『東京館』では皆様に少しでも喜んでいただこうと、日本から注文致しました品物が、12月中に届きます。食品リストもその頃には皆様のお手元に届けられると思います。どうか今年のクリスマス、年末年始の食料品はぜひ『東京館』でお買い求めください。遠方の皆様には郵送も致します。追伸――ヘルシンキ周辺は配達サービスも致しますので、『東京館』に御相談ください。

**JAPANESE SHOP
TOKYOKAN**

Museokatu 5 00100 Helsinki
Tel. (90) 446 420

Arkisin klo 10-17
Lauantaisin klo 10-14

フィンランド

Julkaisija
Japanilaisen kulttuurin
ystävät ry
Pl 305, 00101 Helsinki 10
8. vuosikerta, no 4
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Päätoimittaja
Helena Gray
Kauppalaantie 10 A 6
00320 Helsinki 32
p. 570784

Toimituskunta
Pirkko Kuismo (taitto)
Hiroyuki Taniguchi (japanin
kieli)
Junko Sakai-Pitkänen (japanin
kielen puhtaaksikirjoitus)
Yeshie Roppongi-Korhonen

発行 者
日本文化友の会
私信箱 (PL) 305, HKI 10
第 8 年度第 4 号, 年 4 回発行

編 集 長
ヘレナ・グレイ
Kauppalaantie 10 A 6
Helsinki 32
☎ 570 784

編 集 委 員
ビルッコ・クイスマ
(レイアウト)
谷口ひろゆき (日本語訳)
酒井ビトウキャネン 順子
(日本語タイプ)
六本木コルホネン 由江

JÄSENLEHDEN AIKATAULU

No	ilmestymispäivä	aineisten oltava päätoimittajalle viimeistään
1	15. 2. 1988	20. 1. 1988
2	15. 5.	20. 4.

会 報 発 行 日
号 発行日 (会員に届く日)
1 2 月 15 日
2 5 月 15 日

原稿締切日 (編集部必着)
1 月 20 日
4 月 20 日

SISÄLLYSLUETTELO

目 次

Viisirivisiä päiväkirjamerkintöjä	2
Japanilainen puutarha Vantaalla	6
Kendo	8
Hajasäveliä Japanin-matkalta	14
Kirjauutuuksia: Juhani Lompola "Junolla Japanissa"	17
Pasi Rutanen "Auringonnousun tuolla puolen" ..	18
Japanilaisia kirjoja lapsille	19
Gothöni/Mahäpanna "Buddhalaista viisautta" ...	20
Artikkeleita	21
Kirjasto	21
Harrastuspiirit: Kalligrafia-piiri	21
Kielipallo	21
Shōgi-piiri	21
Ikebana-piiri	21
Origami-kurssista	22
折り紙講座	23
フィンランドの思い出	23
Valokuvia kerätään JKY:n 10-vuotisjuhla-julkaisuun	25
友の会 10 周年記念出版	25

OSOITTEENMUUTOKSET sihteerille osoitteeseen: Japanilaisen
 kulttuurin ystävät ry P1 305 00101 Helsinki 10.

Kansi: Kannen iso kanji-merkki luetaan FUYU ja se tarkoittaa talvea.
 Lisäksi on teksti: Nihon bunka toma na kai, japanilaisen kulttuurin
 ystävät.
 Kalligrafia: Yoko Kobayashi
 Suomenkielinen teksti: Harri Markkula